

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Ośrodku Szkolenia Kierowców Na Luzie Sylwia Żywiec

W celu realizacji obowiązku ustanowionego na mocy ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560 ze zm.) Ośrodek Szkolenia Kierowców Na Luzie Sylwia Żywiec wprowadza standardy ochrony małoletnich.

Pracownicy Ośrodka Szkolenia Kierowców, realizując swoje obowiązki, kierują się przede wszystkim dobrem oraz najlepiej pojętym interesem małoletniego. Każdy małoletni traktowany jest z należnym szacunkiem, z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakiegokolwiek formy przemocy. Wszelkie działania pracowników muszą pozostawać w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa oraz niniejszymi Standardami.

§1. Definicje

1. Ośrodek Szkolenia Kierowców (OSK) – Ośrodek Szkolenia Kierowców Na Luzie Sylwia Żywiec
2. Pracodawca – właściciel Ośrodka Szkolenia Kierowców lub inna osoba kierująca jego działalnością bądź organizacją pracy w imieniu właściciela, pełniąca funkcję przełożonego wobec pracowników w ośrodku, w którym małoletni odbywają szkolenie w celu uzyskania prawa jazdy.
3. Pracownik – każda osoba wykonująca obowiązki na rzecz pracodawcy lub podmiotu z nim współpracującego, niezależnie od podstawy zatrudnienia (stosunek pracy lub umowa cywilnoprawna), w tym również współpracownik, stażysta, praktykant czy wolontariusz.
4. Praca – wszelkie działania realizowane w Ośrodku Szkolenia Kierowców, wykonywane na podstawie stosunku pracy, umów cywilnoprawnych (zarówno odpłatnych, jak i nieodpłatnych), a także w ramach współpracy, stażu, praktyk, wolontariatu lub innej formy pomocy.
5. Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia, która zamierza podjąć lub podjęła naukę w Ośrodku Szkolenia Kierowców w celu uzyskania prawa jazdy.
6. Opiekun – przedstawiciel ustawowy małoletniego (rodzic, rodzic zastępczy, opiekun prawny, opiekun tymczasowy).
7. Krzywdzenie małoletniego - każde działanie lub zaniechanie wobec niego, które stanowi czyn zabroniony, a także wszelkie formy zaniechania, których skutkiem lub potencjalnym skutkiem jest naruszenie jego praw, dóbr osobistych, wolności albo zakłócenie jego prawidłowego rozwoju.
8. Osoba odpowiedzialna za wdrażanie standardów ochrony małoletnich – pracodawca lub wyznaczony przez niego pracownik, który nadzoruje przestrzeganie tych standardów w Ośrodku Szkolenia Kierowców oraz dba o ich bieżącą aktualizację.
9. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń – pracodawca lub upoważniony pracownik, zajmujący się przyjmowaniem zgłoszeń dotyczących zagrożeń wobec małoletnich, ich właściwym przekazaniem oraz rozpatrywaniem.
10. Osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji – pracodawca lub wyznaczony pracownik, który podejmuje działania interwencyjne w imieniu Ośrodka przed odpowiednimi organami i instytucjami.
11. Osoba odpowiedzialna za wsparcie małoletniego – pracodawca lub wskazany pracownik, odpowiedzialny za przygotowanie oraz nadzorowanie realizacji planu pomocy dla małoletniego po stwierdzeniu przypadków jego krzywdzenia.
12. Rejestr interwencji – dokument prowadzony w formie papierowej lub elektronicznej, obejmujący zgłoszone lub ujawnione przypadki krzywdzenia małoletnich, zawierający odpowiednie informacje na ich temat.
13. Dane osobowe małoletniego – każda informacja oraz ich zbiór umożliwiający identyfikację małoletniego.,

§ 2

Krzywdzenie małoletniego może występować w różnych formach, w szczególności jako:

1. przemoc fizyczna – jednorazowe lub powtarzające się działanie bądź zaniechanie powodujące uszkodzenie ciała lub stwarzające ryzyko takiej szkody;
2. przemoc psychiczna – powtarzalne oddziaływanie ze strony osoby odpowiedzialnej za małoletniego lub darzonej przez niego zaufaniem, wywołujące negatywne skutki emocjonalne (np. zastraszanie, manipulowanie, poniżanie, ignorowanie, wzbudzanie poczucia winy czy odrzucenie);
3. przemoc seksualna – wykorzystywanie małoletniego do celów seksualnych przez osobę dorosłą lub innego małoletniego, zarówno poprzez kontakt fizyczny, jak i bez niego (np. rozmowy o treści seksualnej, ekshibicjonizm, nakłanianie do kontaktu z pornografią);
4. zaniechanie – jednorazowe lub powtarzające się niezaspokajanie potrzeb fizycznych lub psychicznych małoletniego przez osobę zobowiązaną do opieki i wychowania;
5. przemoc równocześnie fizycznej, słownej, psychicznej, seksualnej, materialnej oraz tej realizowanej za pośrednictwem Internetu.

Rozdział II

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami Ośrodka Szkolenia Kierowców

§ 3

1. Przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem osoby do pracy z małoletnimi pracodawca sprawdza, czy nie widnieje ona w odpowiednich rejestrach oraz wymaga zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
2. Wszystkie oświadczenia składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy.

§ 4

Komunikacja i działania z małoletnim

1. Pracownik ma obowiązek:
 - a) traktować małoletnich z szacunkiem, cierpliwością i bez przemocy (fizycznej i psychicznej);
 - b) traktować małoletnich równo niezależnie od ich m. in. płci, orientacji seksualnej, narodowości, pochodzenia, religii, czy światopoglądu.
2. Pracownik nie może:
 - a) zachowywać się w sposób naruszający godność małoletniego, w tym obrażania, poniżania i lekceważenia;
 - b) nie wolno ujawniać nieuprawnionym osobom informacji wrażliwych dotyczących małoletniego;
 - c) niedopuszczalne jest niestosowne zachowanie, w tym używanie wulgaryzmów i obraźliwych gestów;
 - d) zakazane są wypowiedzi o charakterze seksualnym wobec małoletniego;
 - e) nie wolno proponować ani używać w obecności małoletniego alkoholu, tytoniu ani innych niedozwolonych substancji;
 - f) zabrania się utrwalania wizerunku małoletniego do celów prywatnych;
 - g) zakazane są prywatne kontakty z małoletnim, w tym wzajemne zaproszenia niezwiązane z obowiązkami służbowymi.
3. Pracownik może przebywać z małoletnim sam na sam jedynie w uzasadnionych przypadkach, np. podczas zajęć praktycznych, gdy ze względów organizacyjnych nie ma możliwości przeprowadzenia ich w grupie co najmniej dwuosobowej.
4. Kontakt pracownika z małoletnim, w tym telefoniczny i internetowy, powinien zasadniczo odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i pozostawać w związku z obowiązkami służbowymi. Kontakt odbywa się przez oficjalne kanały (telefon OSK, biuro).

§ 5

Kontakt fizyczny z małoletnimi

1. Pracownikowi zabrania się:
 - a) nawiązywania kontaktu fizycznego z małoletnim w sposób niestosowny, nieprzyzwoity lub mogący być tak odebrany (np. łaskotanie);
 - b) stosowania przemocy fizycznej wobec małoletniego (np. popychania, szturchania, bicia) oraz uczestniczenia w pozorowanych bójkach lub agresywnych zabawach ruchowych.
2. Pracownik powinien zachować szczególną ostrożność w kontaktach z małoletnimi, którzy doświadczyli przemocy lub innych form krzywdzenia.
3. Dopuszczalny jest wyłącznie taki kontakt fizyczny z małoletnim, który wynika z uzasadnionej potrzeby (np. udzielenia pomocy), odbywa się za jego zgodą i odpowiada jego potrzebom. Wymóg uzyskania zgody nie obowiązuje w sytuacjach, gdy stan małoletniego uniemożliwia jej wyrażenie, a pomoc musi zostać udzielona niezwłocznie.

Rozdział III

Obowiązki i kompetencje

§ 6

1. Pracodawca jest zobowiązany do:
 - a) zapewnienia bezpiecznych warunków pracy;
 - b) wyznaczenia osób odpowiedzialnych za: standardy ochrony małoletnich, przyjmowanie zgłoszeń, prowadzenie interwencji, bezpieczeństwo w Internecie oraz udzielanie wsparcia małoletnim.
2. Wykaz osób odpowiedzialnych stanowi załącznik nr 3 do Standardów ochrony małoletnich.
3. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich:
 - a) udostępnia je w ośrodku i na stronie internetowej;
 - b) szkoli pracowników z ich stosowania;
 - c) współpracuje z innymi wyznaczonymi osobami;
 - d) prowadzi ewidencję pracowników zapoznanych ze standardami;
 - e) nadzoruje ich stosowanie;
 - f) dokonuje ich aktualizacji i doskonalenia.

4. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń:
 - a) odbiera informacje o zagrożeniach i krzywdzeniu małoletnich;
 - b) przekazuje je dalej do osoby prowadzącej interwencję i pracodawcy;
 - c) w razie zagrożenia życia lub zdrowia powiadamia odpowiednie służby oraz opiekunów prawnych.
5. Osoba odpowiedzialna za interwencje:
 - a) podejmuje działania zgodnie z procedurami;
 - b) prowadzi i przechowuje rejestr interwencji;
 - c)
 - d) dokumentuje zgłoszenia i informuje pracodawcę o ustaleniach.
6. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w Internecie:
 - a) opracowuje i aktualizuje zasady bezpiecznego korzystania z Internetu;
 - b) udostępnia je pracownikom i małoletnim;
 - c) dba o zabezpieczenia urządzeń (np. blokady treści nieodpowiednich i ich aktualizację);
 - d) kontroluje, czy nie znajdują się na nich niebezpieczne treści.
7. Osoba odpowiedzialna za wsparcie małoletniego:
 - a) opracowuje plan wsparcia;
 - b) udziela pomocy w sposób bezpieczny, życzliwy i dyskretny;
 - c) monitoruje udzielane wsparcie;
 - d) kieruje do odpowiednich instytucji pomocowych, jeśli jest to potrzebne.

Rozdział IV

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

§ 7

1. Bezpieczeństwo małoletnich może być zagrożone na różne sposoby i w różnych formach kontaktu lub komunikacji.
2. Na potrzeby niniejszych Standardów przyjmuje się, że zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego obejmuje w szczególności:
 - a) popełnienie przestępstwa wobec małoletniego (np. przemoc, wykorzystanie seksualne),
 - b) inne formy krzywdzenia niebędące przestępstwem (np. krzyk, ośmieszanie, stawianie zbyt wysokich wymagań),
 - c) zaniebywanie podstawowych potrzeb małoletniego, takich jak potrzeby żywieniowe czy zdrowotne.
3. Procedury interwencji zawarte w Standardach mają wspierać pracowników w reagowaniu na podejrzenie krzywdzenia małoletniego oraz zapewniać jego bezpieczeństwo.
4. W razie wątpliwości co do dalszego postępowania osoba odpowiedzialna za interwencję może skorzystać z pomocy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę pod numerem 800 100 100.
5. Każda osoba ma obowiązek zgłoszenia podejrzenia przestępstwa na Policję lub do prokuratury. W przypadku podejrzenia wykorzystania seksualnego małoletniego poniżej 15. roku życia zgłoszenie jest obowiązkowe prawnie, a jego zaniechanie grozi karą do 3 lat pozbawienia wolności.
6. Jeśli istnieje ryzyko poważnego uszczerbku na zdrowiu lub zagrożenia życia małoletniego, należy natychmiast powiadomić odpowiednie służby (np. Policję lub pogotowie). Z takiego zgłoszenia należy sporządzić notatkę służbową i przekazać ją osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji.

§ 8

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego lub otrzymania takiego zgłoszenia od małoletniego albo jego opiekuna, pracownik sporządza notatkę służbową i przekazuje ją osobie odpowiedzialnej za interwencję (może to zrobić również drogą mailową).
2. Osoba prowadząca interwencję niezwłocznie informuje pracodawcę o zgłoszeniu i rozpoczyna odpowiednie działania.
3. Jeżeli zgłoszenie dotyczy osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, działania interwencyjne przejmuje pracodawca.
4. Jeżeli zgłoszenie dotyczy pracodawcy, a nie wyznaczono innej osoby do interwencji, obowiązek jej przeprowadzenia spoczywa na osobie, która otrzymała zgłoszenie lub jako pierwsza powzięła podejrzenie krzywdzenia.
5. Wszystkie działania podejmowane w ramach interwencji są dokumentowane w karcie interwencji, która stanowi załącznik nr 1 do Standardów i jest dołączana do rejestru interwencji.
6. Informacje uzyskane w związku ze zgłoszeniem są poufne, z wyjątkiem tych przekazywanych właściwym instytucjom w ramach prowadzonej interwencji.

§ 9

Podejrzanie krzywdzenia przez pracownika

1. W przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracownika, osoba odpowiedzialna za interwencję przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz innymi osobami mogącymi posiadać informacje o zdarzeniu, w tym z jego opiekunami prawnymi, aby ustalić przebieg sytuacji i jej wpływ na dziecko.
2. Wszystkie ustalenia są zapisywane w karcie interwencji.
3. Osoba prowadząca interwencję organizuje spotkanie z opiekunami prawnymi małoletniego, podczas którego informuje o zdarzeniu, podjętych działaniach oraz możliwościach uzyskania wsparcia specjalistycznego.
4. Organizowane jest również spotkanie z pracodawcą i pracownikiem, którego dotyczy zgłoszenie, w celu wyjaśnienia okoliczności sprawy. Ustalenia z tego spotkania również trafiają do karty interwencji.
5. Jeśli zgłoszenie dotyczy czynu zabronionego, pracownik podejrzany o krzywdzenie małoletniego nie może mieć kontaktu ani z pokrzywdzonym, ani z innymi małoletnimi.
6. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa pracodawca lub wyznaczona osoba składa zawiadomienie do Policji lub prokuratury.
7. Jeżeli ustalenia wskazują na inne formy krzywdzenia (np. krzyk, poniżanie), osoba prowadząca interwencję podejmuje działania dyscyplinarne lub rekomenduje pracodawcy rozwiązanie umowy z pracownikiem.

§ 10

Podejrzanie krzywdzenia małoletniego przez opiekuna prawnego

1. W przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez opiekuna prawnego lub inną osobę dorosłą, osoba odpowiedzialna za interwencję przeprowadza rozmowy z małoletnim, osobami mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu (w tym opiekunami) w celu ustalenia przebiegu sytuacji i jej skutków dla dziecka.
2. Wszystkie ustalenia są zapisywane w karcie interwencji.
3. Jeżeli istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa, osoba prowadząca interwencję składa zawiadomienie do Policji lub prokuratury.
4. Jeśli ustalono, że opiekun lub inny domownik stosuje przemoc domową, sprawa jest zgłaszana do ośrodka pomocy społecznej w celu uruchomienia procedury Niebieskiej Karty.
5. Jeżeli nie stwierdzono przemocy, ale występują nieprawidłowości w opiece (np. zaniedbanie, brak kompetencji wychowawczych), sprawa jest kierowana do sądu rodzinnego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodziny.
6. Informacje o zdarzeniu, działaniach oraz możliwościach wsparcia przekazywane są pełnoletniemu członkowi rodziny, który nie jest sprawcą krzywdzenia.

§ 11

Podejrzanie krzywdzenia przez rówieśnika

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia przez rówieśnika, osoba odpowiedzialna za interwencję przeprowadza rozmowy z poszkodowanym małoletnim, jego opiekunami, małoletnim podejrzanym o krzywdzenie wraz z jego opiekunami oraz innymi osobami mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu.
2. Ustalenia są dokumentowane w oddzielnych kartach interwencji dla osoby pokrzywdzonej i sprawcy.
3. Należy również sprawdzić, czy małoletni podejrzany o krzywdzenie nie sam doświadcza przemocy; w takim przypadku obejmuje się go również interwencją ochronną.
4. Jeśli opiekunowie ignorują problem lub nie zapewniają wsparcia dziecku, sprawa jest kierowana do sądu rodzinnego.
5. Gdy sprawcą jest małoletni w wieku 13–17 lat i jego czyn jest karalny, informuje się Policję lub sąd rodzinny.
6. Gdy sprawcą jest małoletni powyżej 17. roku życia i jego czyn stanowi przestępstwo, sprawa jest zgłaszana do Policji lub prokuratury.

Rozdział V

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 12

Plan wsparcia

1. W przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego osoba odpowiedzialna za jego wsparcie przygotowuje indywidualny plan pomocy dostosowany do jego potrzeb, współpracując w razie potrzeby z odpowiednimi instytucjami.
2. Plan wsparcia tworzony jest przy udziale opiekunów prawnych, a następnie omawiany z małoletnim.

3. Jeżeli sprawcą krzywdzenia jest opiekun prawny, plan opracowuje się we współpracy z drugim opiekunem lub innym dorosłym członkiem rodziny, który nie stosuje przemocy.
4. Plan powinien określać działania zapewniające bezpieczeństwo małoletniego, w tym m.in. formy dostępnej pomocy, sposób odseparowania go od osoby krzywdzącej oraz ewentualne skierowanie do właściwych instytucji wsparcia.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

§ 13

1. Jeśli Ośrodek Szkolenia Kierowców zapewnia małoletnim dostęp do Internetu, ma obowiązek chronić ich przed treściami nieodpowiednimi i szkodliwymi.
2. Do zagrożeń w Internecie należą w szczególności treści: nielegalne, przedstawiające przemoc, pornografię lub inne formy patologii, zawierające drastyczne sceny z udziałem ludzi lub zwierząt, nawołujące do przemocy, zachowań seksualnych, przestępstw, radykalizacji lub działań autodestrukcyjnych.
3. Ośrodek zapewnia blokadę dostępu do stron i usług online oraz kontaktów internetowych, które mogą prowadzić m.in. do cyberprzemocy, groomingu, szantażu, presji rówieśniczej, zachowań seksualnych lub hazardu.
4. W przypadku udostępnienia sieci Wi-Fi małoletnim, Ośrodek stosuje zabezpieczenia uniemożliwiające dostęp do niebezpiecznych treści.
5. Przed skorzystaniem z Internetu w Ośrodku małoletni powinien zostać zapoznany z zasadami jego bezpiecznego użytkowania.

§ 14

Działania w przypadku ujawnienia treści szkodliwych

1. W razie wykrycia w Internecie Ośrodka Szkolenia Kierowców treści zagrażających bezpieczeństwu małoletnich, pracodawca lub wyznaczona osoba podejmuje następujące działania:
 - a) dokumentuje i analizuje zdarzenie,
 - b) zabezpiecza dowody,
 - c) w przypadku podejrzenia naruszenia prawa zawiadamia Policję lub prokuraturę,
 - d) blokuje dostęp do szkodliwych treści.
2. Osoba odpowiedzialna przeprowadza rozmowy z uczestnikami zdarzenia (pokrzywdzonym, sprawcą i świadkami). W przypadku małoletnich w rozmowie uczestniczy także ich opiekun prawny.
3. Opiekunowie prawni małoletnich są informowani o zdarzeniu oraz podjętych działaniach.
4. Jeśli w wyniku zdarzenia doszło do krzywdzenia małoletniego, stosuje się odpowiednią procedurę przewidzianą w Standardach.

§ 15

Działania naprawcze

1. Pracodawca lub wyznaczona osoba informuje małoletniego lub jego opiekunów o możliwości usunięcia szkodliwych materiałów z Internetu:
 - a) przy wsparciu Dyżurnet.pl,
 - b) poprzez serwis <https://stopncii.org/> w przypadku treści naruszających prywatność lub intymność.

Rozdział VII

Udostępnianie Standardów

§ 16

1. Pracodawca organizuje szkolenia dla pracowników dotyczące Standardów ochrony małoletnich, ich stosowania oraz rozpoznawania zagrożeń i oznak krzywdzenia.
2. Z każdego szkolenia sporządzany jest protokół zawierający co najmniej datę, temat i listę uczestników.
3. Standardy oraz ich skrócona wersja jest dostępna w biurze Ośrodka oraz na stronie internetowej.
4. Pracownicy mają obowiązek informować małoletnich o możliwości kontaktu z osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń, która udziela wsparcia w sytuacjach zagrożenia.

Rozdział VIII
Przepisy końcowe
§ 17

1. Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku Szkolenia Kierowców obowiązują od dnia 15.05.2026r.
2. Standardy (pełne i skrócone) są dostępne:
 - a) w wersji papierowej w siedzibie Ośrodka,
 - b) na stronie internetowej Ośrodka: <http://www.osk-naluzie.pl>
3. Pracodawca przekazał pracownikom Standardy w wersji pełnej i skróconej za pomocą służbowych kanałów komunikacji.
4. Wszyscy pracownicy są zobowiązani do przestrzegania obowiązujących Standardów ochrony małoletnich.

Sylwia Żywiec

Kierownik Ośrodka Szkolenia Kierowców
Na Luzie Sylwia Żywiec

WZÓR KARTY INTERWENCJI

KARTA INTERWENCJI		
Imię i nazwisko małoletniego		
Dane osoby zawiadamiającej o podejrzeniu krzywdzenia (imię i nazwisko, stanowisko, powiązanie z małoletnim)		
Zgłoszona forma krzywdzenia		
Opis podjętych działań (w tym data i miejsce podjętych działań)		
Opis rozmowy przeprowadzonej z opiekunami małoletniego (w tym data i miejsce rozmowy)		
Forma podjętej interwencji		
Wyniki interwencji (działania Ośrodka Szkolenia Kierowców, opiekunów prawnych, instytucji)	Podmiot podejmujący interwencję	Data i Opis
Uwagi i podsumowanie		
Data sporządzenia karty interwencji		

WZÓR PLANU WSPARCIA

PLAN WSPARCIA	
Imię i nazwisko małoletniego	
Przyczyna opracowania Planu wsparcia	
Imiona i nazwiska osób sporządzających Plan wsparcia	
Data sporządzenia Planu wsparcia	
Opis sytuacji małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia	
Cel wsparcia małoletniego	
Opis wsparcia udzielanego małoletniemu	

Podpis osób sporządzających Plan wsparcia:

.....

Lista osób odpowiedzialnych

L.p.	Obowiązki	Imię i nazwisko	Dane kontaktowe
1.	Przygotowanie pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich i monitorowanie przestrzegania standardów ochrony małoletnich	Sylwia Żywiec	503 169 262
2.	Przyjmowanie zgłoszeń	Sylwia Żywiec	503 169 262
3.	Prowadzenie interwencji	Sylwia Żywiec	503 169 262
4.	Zapewnienie bezpiecznego korzystania z Internetu	Sylwia Żywiec	503 169 262
5.	Udzielanie wsparcia małoletniemu	Sylwia Żywiec	503 169 262